

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH**
(NR 295)
z dnia 1 lipca 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Finansów Publicznych (nr 295)

1 lipca 2026 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem pła Janusza Cichonia (KO), przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– opinie komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. (druk nr 2629):

1. opinia Komisji Edukacji i Nauki o:

- a) części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka;
- b) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie;
- c) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk;
- d) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29;
- e) części budżetowej 90 – Akademia Kopernikańska;
- f) dotacjach podmiotowych;
- g) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
- h) agencjach wykonawczych:
 - Narodowym Centrum Badań i Rozwoju;
 - Narodowym Centrum Nauki;
- i) państwowych osobach prawnych:
 - Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej;
 - Centrum Łukasiewicz;
 - Akademii Kopernikańskiej;
 - Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego;

2. opinia Komisji Edukacji i Nauki oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej o:

- a) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 11 i 26;
- b) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - 801 – Oświata i wychowanie;
 - 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza;
- c) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;

3. opinia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej o:

- a) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny;
- b) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego;
- c) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 24, 32, 36, 42, 45, 47 i 49;
- d) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę;
 - 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska;
- e) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze;

- f) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
- g) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
- h) państwowym funduszu celowym – Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Gzik** sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Henryk Kiepusa** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Hanna Majczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Marek Kalupa** dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Milian-Pogonowska** dyrektor Działu Finansów i Administracji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, **Joanna Jurek-Sieńska** dyrektor Biura Prawnego Polskiej Akademii Nauk, **Ewa Wolska-Stanisławska** dyrektor Biura Finansów i Budżetu PAN, **Marek Woźniak** prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łodzi, **Dariusz Łubian** pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Spójności i Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli oraz **Anna Rybczyńska** pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych NIK.

W posiedzeniu udział wzięła pracownica Kancelarii Sejmu **Ksenia Angierman-Kozielska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. Dzisiaj rozpatrzmy opinie, po pierwsze, Komisji Edukacji i Nauki, po drugie, opinię Komisji Edukacji i Nauki oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, wreszcie opinię Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Nie widzę sprzeciwu wobec tej propozycji porządku.

Wobec powyższego uznaję, że ją przyjęliśmy.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Informacja dla naszych gości...

Witam na naszym posiedzeniu panią minister Hannę Majczyk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, pana ministra Marka Gzika, sekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pana Henryka Kiepusę, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, pana Marka Woźniaka, prezesa Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łodzi. Witam także towarzyszące państwu osoby i innych przedstawicieli, dysponentów środków budżetowych, wszystkich obecnych na sali.

Informacja dla państwa jest taka, że posłowie członkowie Komisji Finansów Publicznych otrzymali informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów, przez państwa, także informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli. Wszystkie materiały, włącznie z materiałami przygotowanymi przez resorty, przez poszczególnych dysponentów, są dostępne w wersji elektronicznej. Mamy je na swoich iPadach.

Rozpatrywanie opinii komisji sejmowych odbywa się w następującym trybie: po pierwsze, wystąpienie posła referenta komisji branżowej, po drugie, wystąpienie posła koreferenta z ramienia Komisji Finansów Publicznych, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, a następnie dyskusja, pytania, odpowiedzi dysponentów części budżetowej. Nie widzę sprzeciwu wobec takiego trybu. On jest już tradycyjną formułą, jeśli chodzi o sprawozdania, zatem przystępujemy do realizacji porządku.

Opinia Komisji Edukacji i Nauki. Tutaj bardzo proszę o zreferowanie opinii komisji panią poseł, panią przewodniczącą Krystynę Szumilas, tak się składa, że także o przedstawienie koreferatu. Pani poseł, pani przewodnicząca jest także uzgodnionym przedstawicielem Komisji czy wyznaczonym przez Komisję Finansów Publicznych do przedstawienia koreferatu. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Rozpocznę od opinii Komisji Edukacji i Nauki dla Komisji Finansów Publicznych uchwalonej na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2026 r. Ponieważ mam tutaj te części dotyczące szkolnictwa wyższego, instytucji państwowych i osób prawnych związanych ze szkolnictwem wyższym i nauką, to pozwolę sobie przedstawić całościowo tę opinię.

Komisja zajmowała się budżetem szkolnictwa wyższego i nauki, czyli części budżetowej 28, agencjami wykonawczymi: Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i Narodowym Centrum Nauki, państwowymi osobami prawnymi, czyli Narodową Agencją Wymiany Akademickiej i Centrum Łukasiewicz, części budżetowej 67 – Polskiej Akademii Nauk, części budżetowej 85 – to pan poseł Krzemiński jest sprawozdawcą – natomiast jeszcze państwowej osoby prawnej, Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Kolbego, oraz części budżetowej 90 – Akademii Kopernikańskiej, dochody i wydatki, dotacje podmiotowe i celowe. Opinia Komisji Edukacji i Nauki jest pozytywna w pierwszych punktach, natomiast komisja negatywnie opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w roku 2025 w zakresie części budżetowej 90, czyli Akademii Kopernikańskiej.

Jeżeli chodzi o budżet państwa w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, oceniliśmy ten budżet pozytywnie pod względem dyscypliny wydatków, przy jednoczesnych trudnościach z absorpcją funduszy europejskich. To zostało wyjaśnione na Komisji Edukacji i Nauki. Środki z budżetu krajowego realizowano z wysoką precyzją. W dominującym dziale 730 wykonanie wydatków budżetu państwa wyniosło 99,5% planu, a całość wydatków w części 28 zrealizowano na poziomie 98,6% planu po zmianach. Dochody zrealizowano w wysokości 266 389 tys. zł, tj. 207,5% planu, głównie wskutek zwrotu niewykorzystanych dotacji inwestycyjnych z lat ubiegłych, a nie przez pozyskanie stałego strumienia dochodów. W części 28 budżetu, przeznaczanego na naukę, w roku 2025 dodatkowo wydatkowano 2 114 867 tys. zł na działalność badawczo-rozwojową z budżetów innych ministrów, z tego ze środków budżetu państwa w wysokości 2 059 000 tys. zł, prawie 2 060 000 tys. zł, a z budżetu środków europejskich 54 875 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w roku 2025 w części 28, nie wykazując większych nieprawidłowości. Jeżeli chodzi o instytucje, również nie będę przytaczała danych wysokości budżetu i procentu zrealizowanych wydatków. Powiem, że w tych częściach, czyli Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Centrum Łukasiewicz, te budżety również zostały... Wykonanie budżetów zostało ocenione pozytywnie. NIK również pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w roku 2025 przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Tak jak wspomniałam, komisja negatywnie zaopiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w roku 2025 w zakresie części budżetowej 90 – Akademia Kopernikańska. Tutaj przede wszystkim podstawowym zarzutem było to, że Akademia Kopernikańska nie realizuje zadań, które są jej przydzielone w ustawie. Przede wszystkim chodzi o badania naukowe. Nie ma tutaj żadnych sukcesów, jeżeli chodzi o badania czy promocję badań naukowych.

Państwo otrzymali informację od sekretarza generalnego Akademii Kopernikańskiej. Trudno uznać, że chociażby współorganizacja VI Polskiego Kongresu Pedagogiki Chrześcijańskiej pod tytułem „Jak zerwać cyfrową smycę” czy – ważne, ale nieprzystające do roli Akademii Kopernikańskiej – wizyta w Planetarium i Obserwatorium Astronomicznym w Grodzisku Mazowieckim... Rozumiem, że to są ważne zadania, ważne instytucje, natomiast jeżeli powołujemy Akademię Kopernikańską, która ma promować naukę, która ma promować osiągnięcia związane z badaniami naukowymi w zakresie astronomii, promowania polskiego dorobku, to jednak powinny to być dokonania na miarę instytucji naukowej.

Drugi temat, który również był przyczyną tej negatywnej opinii, to to, że właściwie wszystkie wydatki w Akademii Kopernikańskiej, większość tych wydatków, to są wydatki na wynagrodzenia, nie na merytoryczną działalność Akademii Kopernikańskiej. W piśmie, które otrzymali państwo posłowie, jest informacja o tym, że te zarobki wcale nie są takie, jak rozmawialiśmy o tym na Komisji Edukacji i Nauki, natomiast my się opieramy na dokumentach, które otrzymujemy. Mam przed sobą opinię Biura Analiz Sejmowych. Według informacji dysponenta przeciętne zatrudnienie w roku 2020 w części 90 budżetu państwa... W roku 2025 wyniosło 8 etatów, o 2 etaty mniej w porównaniu do 2024 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej części wynosiło 18 tys. 240 zł. Jeżeli porównamy to chociażby do średniego wynagrodzenia

w Polskiej Akademii Nauk, które wynosi nieco poniżej 8 tys. zł, to widać, że różnica jest znaczna i że jednak przy takich wynagrodzeniach osiągnięcia czy efekty pracy akademii powinny być większe. Stąd też Komisja Edukacji i Nauki negatywnie oceniła tę część wykonania budżetu państwa.

Jako koreferent Komisji Finansów Publicznych w pełni zgadzam się z opinią Komisji Edukacji i Nauki, jeżeli chodzi o Akademię Kopernikańską, ale również o pozostałe części budżetu omawianego w tej chwili na Komisji Finansów Publicznych, czyli nauka i te instytucje, które podlegają czy są w tej chwili tematem opinii Komisji Finansów Publicznych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli w tych częściach. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dzień dobry. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowne panie, panowie posłowie. Anna Rybczyńska, pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych.

Jak moja przedmówczyni powiedziała, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 28 i 30, i to były te dwie części, które w ramach tegorocznej kontroli budżetowej kontrolowaliśmy. Podstawą oceny w zakresie części budżetowej 28 było 4% zbadanych wydatków, natomiast w zakresie części 30 – blisko 11%. W zakresie części 30 – Oświata i wychowanie nie stwierdzono nieprawidłowości. W zakresie części 28 stwierdzono nieprawidłowości, które nie wpłynęły na ocenę i zostały szczegółowo opisane w przedstawionych państwu materiałach. Dodam tylko jeszcze, że w zakresie części 30 w tym roku kontrolowaliśmy wiarygodność ksiąg rachunkowych, które również zostały ocenione pozytywnie. W obu przypadkach pozytywnie zaopiniowano sprawozdawczość budżetową oraz w zakresie operacji finansowej, w zakresie sprawozdania Rb-Z, jak również nadzór i kontrole sprawowane przez dysponentów części. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mogę?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pani poseł Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Szanowny panie przewodniczący, po referacie i koreferacie wygłoszonym przez panią poseł Krystynę Szumilas, w związku z otrzymaniem pisma z Akademii Kopernikańskiej, zabieram głos, dlatego że po raz pierwszy w stosunku do pytań, które były przedmiotem Komisji Edukacji i Nauki, podmiot pozwolił sobie na polemikę z wypowiedziami państwa posłów, którzy pytali, mieli własne zdanie w tej sprawie. Bardzo mnie zaskoczył ton tej wypowiedzi, to jest po pierwsze. Chciałam zwrócić uwagę, po pierwsze i najważniejsze, na ton wypowiedzi. Ton wypowiedzi jest polemiczny, bez refleksji podmiotu wobec zgłoszonych uwag przez państwa posłów, tak jakby nic się nie stało. Mnie bardzo dziwi, że jeżeli wypowiadają się przedstawiciele Komisji Edukacji i Nauki, jeżeli wypowiadają się ministrowie lub byli ministrowie i mówią o potrzebie działania czy zmienienia formatu Akademii Kopernikańskiej, to nie słyszymy tego, żeby w jakiś sposób się porozumieć, tylko polemikę. Nie wiem, czy państwo posłowie przeczytali ten list, bo sędzę, że wszyscy państwo go otrzymali.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak, wszyscy posłowie otrzymali.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Tak więc w kontekście uwag zgłoszonych w trakcie czytania czy stanowiska pozostaje w zaufaniu do stanowiska zaprezentowanego przez Komisję Edukacji i Nauki i przez

koreferenta. Jeżeli mamy prowadzić wspólną pracę na rzecz promocji nauki, aby w jak najlepszej formule promować polską naukę, to z tych prezentacji, spotkań, konferencji wcale nie wynika, że tak się dzieje. My opieramy się na tym stanowisku, będziemy opiniować te części budżetu.

Namawiam jednak przedstawicieli Akademii Kopernikańskiej do rozmowy z resortem, do poważnej rozmowy, jak promować. Bo to nie tylko nazwa ma być tym argumentem, pokazaniem, że coś się robi, tylko rzeczywista praca – rzeczywista praca, nie powielanie – znalezienie modelu wypracowanego wspólnie z resortem, przede wszystkim szkolnictwa wyższego i nauki, bo na tym nam bardzo zależy. Na promocji polskiej nauki zależy nam bardzo, ale na dobrej promocji.

Nie wiem, czy refleksja, czy humor tego dnia spowodował, że ten list został napisany i podpisany. Przyjęłam go z dużym zdziwieniem, bo jest to pierwszy tego rodzaju format odpowiedzi na pytania z takim, powiedziałabym... Jeżeli Akademia Kopernikańska i jej przedstawiciele chcą się szanować, to poproszę, żeby uszanowano inne zdanie i żeby te wzajemne odpowiedzi były na takim poziomie, jakiego oczekiwałyby wzajemnie strony, a tak nie jest. Namawiam do refleksji. Opinia komisji... Tu jest szereg wypowiedzi, z którymi państwo polemizują, co nie służy dobrej współpracy, a na pewno nie służy temu, żeby cokolwiek zmienić, jeżeli są nawet głosy krytyczne tych, którzy to oceniają. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Nie widzę więcej zgłoszeń. Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Edukacji i Nauki. Przypomnę tylko, że wniosek dotyczący negatywnej oceny będzie rozpatrywany na posiedzeniu Komisji w dniu 17 lipca. To znaczy, tak naprawdę będzie głosowany, finalnie rozpatrywany.

Przechodzimy do opinii Komisji Edukacji i Nauki oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Tutaj proszę przedstawiciela komisji, pana posła Adama Krzemińskiego, o zreferowanie opinii komisji.

Poseł Adam Krzemiński (KO) – spoza składu Komisji:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, otóż pozwolę sobie przedstawić opinię połączonych komisji, Komisji Edukacji i Nauki oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, które obradowały 18 czerwca 2026 r. i na wspólnym posiedzeniu rozpatrzyły sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli. W zakresie: części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów 801, czyli Oświata i wychowanie, 854, czyli Edukacyjna opieka wychowawcza, ale także w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 11 i 26, oraz w zakresie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżet wojewodów.

Komisja, po zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami, wysłuchaniu szczegółowych informacji dysponentów poszczególnych części budżetowych i stanowiska Najwyższej Izby Kontroli, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu w powyższym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę koreferenta, panią poseł Krystynę Szumilas. Pani przewodnicząca, bardzo proszę o przedstawienie koreferatu.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o wykonanie budżetu w części 30 – Oświata i wychowanie, to realizacja dochodów przebiegała znacznie powyżej prognozowanej kwoty. Wpływy osiągnęte w ramach części 30 budżetu państwa mają znikomą wielkość w porównaniu do dochodów ogółem budżetu państwa oraz do wydatków realizowanych w tej części budżetowej. Źródła tych dochodów są zróżnicowane i wielokrotnie trudne do oszacowania. Natomiast sprawozdanie z wykonania dochodów w części 30 w roku 2025 nie budzi zastrzeżeń. Wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane w kwocie 1 160 011 tys. zł, co stanowi 87,5% planu, w tym wydatki w dziale 801 – Oświata i wychowanie wykonano w 87,2% planu

po zmianach. Wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 156 353 tys. zł na poziomie 68,9% planu po zmianach.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 30 – Oświata i wychowanie. Myślę, że na uwagę zasługuje wspomnienie o wydatkach na komisje egzaminacyjne, które zrealizowano w niemalże 100%. W przypadku wydatków na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli wydatki były niższe o kwotę 11 150 tys. zł. Wydatki na pozostałą część zostały zrealizowane w wysokości niższej od limitu ustalonego w planie po zmianach o 129 649 tys. zł.

Minister Edukacji Narodowej i Nauki nadzorował Instytut Rozwoju Nauki i Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, utworzony na podstawie Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego. Przychody instytutu wyniosły 84 592 tys. zł. Głównym źródłem przychodów były dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 84 592 tys. zł. Kwoty zostały zrealizowane w wysokości 91,6% planu po zmianach. Główną pozycją kosztów były koszty realizacji zadań, na które wydatkowano 72 325 tys. zł, co stanowi 85,5% kosztów ogółu, czyli tutaj całkiem inaczej niż w przypadku Akademii Kopernikańskiej. Na koszty funkcjonowania przeznaczono 12 333 tys. zł, co stanowi 68,8% planu po zmianach. Wynikało to z oszczędności w ramach pozycji: Materiały, energia, usługi obce, pozostałe koszty funkcjonowania. Na wynagrodzenia osobowe przeznaczono 5 362 tys. zł. Konkludując, proponuję, tak jak proponuje Komisja Edukacji i Nauki, zaopiniować tę część budżetu pozytywnie.

Pozostały jeszcze rezerwy celowe i budżety wojewodów. Tutaj również konkluzja jest taka, żeby zaopiniować tę część budżetu pozytywnie. Wprowadzie we wszystkich pozycjach rezerw celowych, przeznaczonych na zadania oświatowe i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą, nastąpiło całkowite rozdysponowanie środków na zadania w ramach wydatków ustalonych w planie po zmianach, ale przyglądając się dokładnie realizacji tych zadań, zostały one zrealizowane w takiej wysokości, jaka była potrzebna. Mamy na przykład finansowanie darmowego podręcznika, a więc wydatkowano tyle środków, ile było potrzebne na to, żeby każdy uczeń upoważniony do tego, żeby otrzymać darmowe podręczniki, te podręczniki otrzymał. Jeżeli chodzi o budżety wojewodów, tutaj również wykonanie było na poziomie zbliżonym do planu po zmianach lub mu równym. Tak że też proponuję, aby tę część budżetu Komisja Finansów zaopiniowała pozytywnie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jeszcze raz Anna Rybczyńska.

Bardzo króciutko, bo z uwagi na nieznaczny udział dochodów i wydatków w omawianych dzisiaj działach, tj. 801, 854 w budżetach wojewodów, nie były one przedmiotem szczegółowych badań kontrolnych w ramach kontroli budżetowej prowadzonej na początku roku. Natomiast w zakresie tych dwóch pozycji, omawianych w pkt 11 i 26, nie stwierdziliśmy nieprawidłowości. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń do dyskusji.

Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Edukacji i Nauki oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Tu ponownie poproszę pana posła Adama Krzemińskiego o zreferowanie opinii Komisji.

Poseł Adam Krzemiński (KO) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, na posiedzeniu 18 czerwca 2026 r. Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej zaopiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie części budżetowej 34 – Rozwój regionalny, środków europejskich na finansowanie programów

zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju, państwowego funduszu celowego, czyli Funduszu Rozwoju Regionalnego, części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 24, 32, 36, 42, 45, 47 i 49, oraz części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, a także części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85, czyli w budżetach wojewodów, w zakresie dotacji podmiotowych i programów wieloletnich w układzie zadaniowym.

Po zapoznaniu się z bardzo obszernymi, dokładnymi, przygotowanymi dla nas materiałami i wysłuchaniu dodatkowych wyjaśnień przedstawicieli Ministerstwa Finansów, ale także Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, jak również po zapoznaniu się z opinią Najwyższej Izby Kontroli Komisja pozytywnie opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu w zakresie wyżej przeze mnie wymienionych części. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Koreferat wygłosi pan przewodniczący Tomasz Trela. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Trela (Lewica):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2026 r. opiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za rok 2025 w zakresie części budżetowej 34 – Rozwój regionalny, części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze, zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, programów wieloletnich w układzie zadaniowym, państwowego funduszu celowego – Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Dochody Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej zaplanowano w wysokości 400 tys. zł, a zrealizowano na ponad 30 700 tys. zł. Wydatki resortu wyniosły 44 000 000 tys. zł, a największą pozycję stanowiły: część grantowa Krajowego Planu Odbudowy – 22 000 000 tys. zł oraz programy regionalne zarządzane przez samorządy wojewódzkie – 17 115 000 tys. zł. Dotacje podmiotowe dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Krajowego Zasobu Nieruchomości wyniosły 92 000 tys. zł, natomiast na wynagrodzenia w ministerstwie i jednostkach podległych wydano 280 000 tys. zł. Koszty funduszy rozwoju regionalnego wyniosły 17 600 tys. zł, a przychody 75 000 tys. zł. Na realizację czterech programów wieloletnich: „Mosty dla regionów”, rozwój Ziemi Słupskiej 2019–2027, wsparcie miasta stołecznego Warszawy 2023–2030, program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030 wydatkowano 159 000 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 34, ale zwróciła uwagę na ogólną alokację środków z Krajowego Planu Odbudowy wynoszącą 43,8%. Zdaniem kontrolerów istnieje realne ryzyko niewykorzystania w pełni środków z Krajowego Planu Odbudowy, biorąc pod uwagę wyznaczone terminy rozliczeń z Unią Europejską.

Dodatkowo przyznano także rekompensującą subwencję ogólną. Pięć samorządów otrzymało 7 600 tys. zł tytułem rekompensaty za zwolnienia podatkowe, podatek od nieruchomości podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Kwota ta była o ponad 35% wyższa niż w roku 2024. Z zaplanowanej rezerwy subwencyjnej 1 600 000 tys. zł samorządy otrzymały na uzupełnienie dochodów tzw. kwoty gwarantowanego zysku. Ponadto środki z rezerwy przeznaczone zostały na inne cele, wynikające z ustawy o dochodach samorządów, m.in. 330 000 tys. zł na dofinansowanie inwestycji drogowych, 40 000 tys. zł dla gmin mających na swoim terenie parki narodowe, 30 000 tys. zł dla gmin uzdrowiskowych oraz prawie 1 000 000 tys. zł przekazano samorządom na sfinansowanie skutków wzrostu zarobków nauczycieli. Pozostała część rezerwy, około 1 600 000 tys. zł, została rozdzielona między samorządy, z uwzględnieniem kryteriów ustalonych ze stroną samorządową na cele drogowe, oświatowe i pomocy społecznej.

Samorządowe kolegia odwoławcze nie miały zaplanowanych dochodów na rok 2025, ale uzyskały 522 tys. zł, m.in. z nadpłaconych wpisów od skarg kasacyjnych oraz kosztów postępowania sądowego. Na funkcjonowanie 49 kolegiów zaplanowano 200 996 tys. zł, a w trakcie roku budżetowego ta kwota została ostatecznie zwiększona. Wydatki zamknęły się kwotą 214 586 tys. zł. Wydatki majątkowe przeznaczono m.in. na: sprzęt komputerowy, oprogramowanie, odnowienie licencji na programy komputerowe. Opinia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej w omawianych częściach realizacji ubiegłorocznego budżetu jest pozytywna. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

W zakresie części 82 Najwyższa Izba Kontroli wydała ocenę pozytywną. Oceny dokonano na podstawie kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Finansów. Wydatki w roku 2025 w części 82 zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych, ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i aktach wykonawczych. W objętej kontrolą próbie wydatków w kwocie przekraczającej 10 000 000 tys. zł, stanowiącej blisko 20% łącznych wydatków poniesionych w tej części, nie stwierdzono niecelowego, niegospodarnego wydatkowania środków. Badanie wykorzystania środków z rezerw celowych wykazało, że zostały one wydatkowane zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych. NIK pozytywnie zaopiniowała sporządzone sprawozdania budżetowe w zakresie operacji finansowej. Stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca zwłoki w dokonywaniu blokady planowanych wydatków, zgodnie z przyjętymi przez Najwyższą Izbę Kontroli kryteriami nie spowodowała obniżenia oceny ogólnej.

W zakresie części 85 – Budżety wojewodów, w przypadku działu 400 i 900, jest analogiczna sytuacja jak w poprzednim punkcie, czyli z uwagi na niską skalę, one nie podlegały naszej szczegółowej kontroli, niemniej jednak tutaj stwierdzono jedną nieprawidłowość w przypadku wojewody łódzkiego, dotyczącą zwłoki w zablokowaniu... Nie zwłoki, tylko w ogóle niezablokowania wydatków na kwotę przeszło 6000 tys. zł, pomimo wystąpienia takich okoliczności. W tegorocznej kontroli nie kontrolowaliśmy części 86, która podlega kontroli cyklicznej, jak również Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Teraz pozwoliłabym sobie przekazać głos koledze, który przedstawi wyniki wykonania budżetu naszej części 34. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę. Proszę się tylko przedstawić.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Spójności i Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Łubian:

Dziękuję, panie przewodniczący. Dariusz Łubian, pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Spójności i Infrastruktury w Najwyższej Izbie Kontroli.

Tak jak już zasygnalizowali przedmówcy, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w części 34 – Rozwój regionalny. Wydatki były poniesione zgodnie z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, wynikającymi z ustawy o finansach publicznych i z aktów wykonawczych. Nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. NIK pozytywnie zaopiniowała prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych. Jeżeli chodzi o wydatki budżetu państwa w części 34, to zrealizowano je w wysokości 85,5% planu po zmianach, niemniej jednak te wydatki były wyższe w porównaniu do roku 2024 o 12,1%. Nie stwierdziliśmy niezgodnego z przeznaczeniem wydatkowania środków z rezerw celowych.

Przejdę teraz do wydatków z budżetu środków europejskich w części 34. Bez środków dotyczących Krajowego Planu Odbudowy to wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane w wysokości 19 296 000 tys. zł, tj. 93,1% planu po zmianach. Wydatki te jednak były

także wyższe w porównaniu do roku 2024, i to o 21,9%. Jeżeli chodzi o stan wykorzystania środków unijnych w ramach programów polityki spójności – mowa o 6 krajowych i 16 regionalnych programach perspektywy finansowej 2021–2027 – to do 31 grudnia 2025 r. zawarto już z beneficjentami ponad 23 tys. umów o dofinansowanie na łączną kwotę środków unijnych ponad 185 000 000 tys. zł, co stanowiło 58,5% dostępnej alokacji.

Minister podejmował czynności w celu przyspieszenia kontraktacji wydatkowania środków i dzięki temu, w porównaniu do roku 2024, wzrosła liczba zawartych umów i wykorzystanie środków. Tutaj warto zaznaczyć, że na koniec 2025 r. we wszystkich krajowych, regionalnych programach zostały osiągnięte cele wydatkowania środków zgodnie z zasadą N+3, dzięki czemu Polska uniknęła utraty alokacji środków z wcześniejszych lat. Osiągnięto niezbędne minimalne poziomy certyfikacji wydatków, jednak izba wskazuje, że nie osiągnięto planu certyfikacji wydatków do refundacji do Komisji Europejskiej i że istnieje tutaj potrzeba zintensyfikowania działań, żeby uniknąć spiętrzenia rozliczania i certyfikacji środków w kolejnych latach.

Może jeszcze jedno zdanie, jak wygląda wykorzystanie środków na tle innych państw Unii Europejskiej. Komisja Europejska do końca roku 2025 zrefundowała Polsce narastające wydatki na kwotę 8 014 000 tys. euro, tj. 15,7% dostępnej alokacji. Średni poziom refundacji dla wszystkich państw Unii Europejskiej wynosił 16%, czyli mniej więcej wykorzystujemy środki w średnim tempie, jak inne państwa unijne. Jeżeli chodzi o rozliczenie środków z perspektywy finansowej na lata 2014–2020, to dokumenty zamknięcia dla wszystkich programów operacyjnych zostały przekazane do Komisji Europejskiej w wymaganym terminie.

Jeżeli chodzi o wykorzystanie środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy, to NIK ustaliła, że do końca roku 2025 ze środków pochodzących z tego planu w części 34, w ramach budżetu środków europejskich, wydatkowano 22 800 000 tys. zł – chodzi oczywiście o tę część bezzwrotną – i stopień wykorzystania alokacji w tym zakresie dla KPO wynosił 43,8%, i to pomimo przyspieszenia realizacji wydatków w roku 2025. Tutaj izba wskazuje, że w kontekście nadchodzącego terminu konieczności wykazania do końca sierpnia 2026 r. osiągnięcia ustalonych z Komisją mierników realizacji działań i reform Krajowego Planu Odbudowy, co warunkuje uzyskanie płatności na nie z budżetu unijnego, to zdaniem NIK istnieje ryzyko utraty części bezzwrotnych środków. Na to ryzyko także wskazuje to, że według stanu na dzień 2 marca Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zidentyfikowało 27 mierników realizacji Krajowego Planu Odbudowy jako zagrożonych niewykonaniem, a kolejne 29 mierników jako opóźnione.

Minister podejmował jednak działania w celu wykorzystania środków z Krajowego Planu Odbudowy, m.in. wydawał zalecenia dotyczące prawidłowej i terminowej realizacji kamieni milowych i osiągania wskaźników. Ponadto w ubiegłym roku miały miejsce dwie zmiany z zakresu Krajowego Planu Odbudowy z inicjatywy ministra funduszy, tzw. rewizje KPO, a w marcu 2026 r. minister przekazał do Komisji Europejskiej propozycję kolejnej rewizji KPO w celu zapewnienia możliwie pełnego wykorzystania środków Krajowego Planu Odbudowy. Jeżeli chodzi o środki z rezerw celowych przeniesione na płatności dla projektów w ramach Krajowego Planu Odbudowy, to one zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Na zakończenie chcę zaznaczyć, że w analizie wykonania budżetu państwa NIK zwróciła uwagę, że dane o wysokości wydatków w ramach Krajowego Planu Odbudowy podawane przez ministra finansów i ministra funduszy różniły się i żaden minister nie miał pełnej informacji o kwocie tych wydatków. Różne były metodologie zbierania danych o tych wydatkach. Jeżeli chodzi jeszcze o to, jak sobie radzili odbiorcy wsparcia z Krajowego Planu Odbudowy, była kontrola NIK u 42 ostatecznych odbiorców wsparcia z KPO. W przypadku 69% tych odbiorców pozytywnie oceniono realizację umów dotyczących realizacji działań w ramach Krajowego Planu Odbudowy, w przypadku 28% odbiorców ta ocena była opisowa, ze względu na przypadki nieprawidłowości, a tylko w jednym przypadku była ocena negatywna. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Poproszę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

W kontekście referatu i koreferatu kolegi Treli i wypowiedzi przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, panie przewodniczący, chciałabym poprosić o jedno. Pomimo tego pokazania, że wykorzystanie przez samorządy środków z Krajowego Planu Odbudowy zbliża się do około 50% – to jest dla nas niezwykle ważne, jeżeli są środki z Krajowego Planu Odbudowy, żebyśmy nie stracili ani jednego euro i wszystkie środki zagospodarowali – mam prośbę do pana przewodniczącego i do prezydium Komisji. Sądzę, że państwo posłowie poprą taki wniosek na przyszłość, abyśmy po wykonaniu budżetu – tu mamy dane statystyczne – jedną komisję poświęcili wydatkowaniu środków z Krajowego Planu Odbudowy.

Wiem, że Komisja do Spraw Unii Europejskiej zajmuje się tym, inne komisje, ale nam jako Komisji Finansów Publicznych w sposób szczególny powinno zależeć na tym, aby wszystkie pieniądze z tej perspektywy finansowej były wykorzystane, aby nie trzeba było zwracać. To jest mój wniosek.

Akceptuję koreferat przedłożony przez kolegę, ale w tym przypadku bardzo zależałoby nam, żeby – jeżeli mamy przyznany jakiś limit wydatków, planujemy to zrealizować – nic nie zmarnować przy jego realizacji, bo to będzie najlepszy efekt dobrego wykorzystania pieniędzy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Przyjmuję ten wniosek. Oczywiście pewnie powinniśmy przyjrzeć się bieżącej realizacji KPO.

Nie widzę więcej zgłoszeń, wobec tego uznaję, że wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji.

Zamykam posiedzenie Komisji.

Protokół posiedzenia będzie dostępny w biurze Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję. O godzinie 15.00 kolejne posiedzenie.